

Besteed zorg aan inrichting melkstal

Harm Wemmenhove

Veel bedrijven hebben de laatste jaren melkquotum bijgekocht. Het aantal melkkoeien per bedrijf en de productie per koe zijn veelal gestegen. Gevolg is dat het melken veel meer tijd kost en daardoor als belastend wordt ervaren. Momenteel worden dan ook veel melkstallen uitgebreid en/of gerenoveerd. Capaciteit, hygiëne en veiligheid voor melk, melker en koe zijn daarbij kernpunten.

Kwaliteitseisen

De consument wil zuivelproducten zonder problemen kunnen gebruiken. De melk moet dus veilig en van goede kwaliteit zijn. Er worden dan ook steeds meer en hogere eisen aan de kwaliteit van melk gesteld. Bovendien kijkt men kritischer naar de manier waarop melk wordt gewonnen. Dit proces zal de komende jaren nog doorgaan. Het aantal zogenaamde 'borgingspunten' van de melkstal zal naar verwachting de komende jaren toenemen. Probeer daarom bij

nieuwbouw of renovatie zo goed mogelijk in te spelen op deze ontwikkeling. Besteed voldoende aandacht aan de werk-omstandigheden voor de melker en de technische uitrusting van de melkstal.

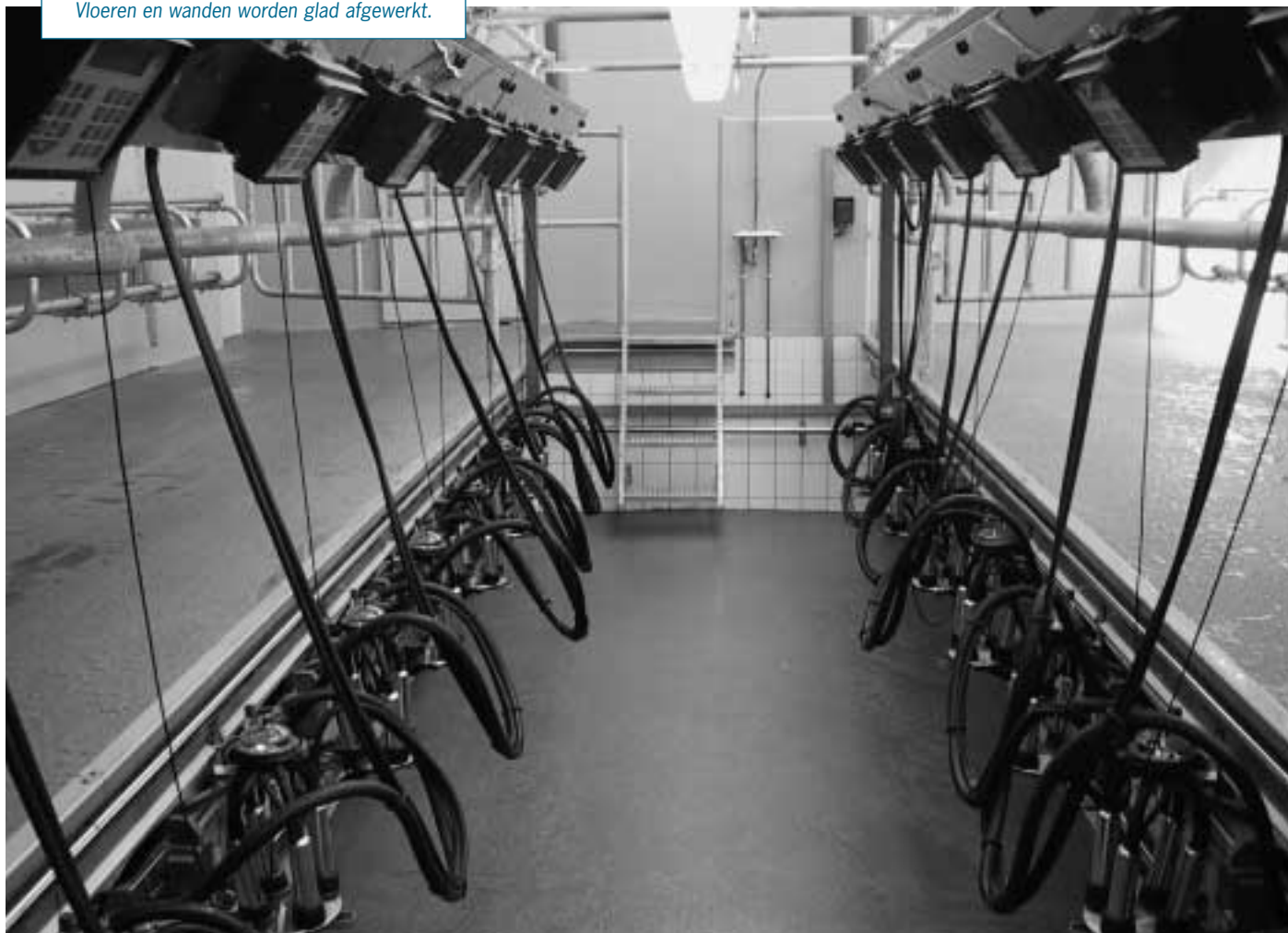
In opdracht van de Nederlandse Zuivel Organisatie (NZO) heeft het PV een brochure gemaakt over de bouw en inrichting van melkstallen. De brochure geeft aan hoe een moderne melkstal er uit zou kunnen zien. De brochure is te verkrijgen bij het PV en bij uw zuivelonderneming.

Uitvoering melkstal

Wanneer de keuze voor de grootte en het type stal is gemaakt, komt de uitvoering aan de orde. De melkstal wordt bij voorkeur in een aparte ruimte gesitueerd. Bij kwaliteitsborging hoort een goede hygiëne.

Vloeren en wanden moeten daarom glad en gemakkelijk te reinigen zijn. Voor de afwerking van vloeren kan men het beste een epoxymortelcoating gebruiken. Zorg ervoor dat het spoelwater vlot wordt afgevoerd, door voldoende afschot te creëren (1,5 % richting zijmuur en 1 % richting roosters). Wand

Vloeren en wanden worden glad afgewerkt.

kunnen voorzien worden van een coating. Gebruik lichte kleuren, dit heeft een positief effect op de verlichting. Putjes in de melkstand zijn moeilijk te reinigen, en trekken vaak vliegen aan.

Het putje voor de pomp in de melkersput moet voorzien zijn van een rooster en mag niet onder de melkontvangst worden geplaatst.

Goede werkplek

Als veehouder brengt u vele uren per jaar door in de melkstal. Besteed daarom bij renovatie of bij nieuwbouw van de melkstal voldoende aandacht aan de werkomstandigheden en de veiligheid van de stal.

Belangrijke aspecten zijn:

- De melkputdiepte moet aangepast zijn aan de langste melker. Bij meerdere melkers is een beweegbare putvloer soms een uitkomst.
- Een goede verlichting door een aaneengesloten rij dubbele TL-buizen midden in de put op een hoogte van 2,50 tot 3,0 meter.
- Veel daglicht in de stal, door lichtdoorlatende dubbelwandige golfplaten in het dak te plaatsen. De lichtinlaat is circa 15 % van het vloeroppervlak.
- Een goede ventilatie. Hierdoor droogt de melkstal na het reinigen sneller en heeft u minder last van vliegen. Een grote inhoud van de melkstal werkt positief.
- Een antislip-trapje met een leuning zorgt ervoor dat u veilig de melkput in en uit kunt.
- De bediening van bijvoorbeeld de elektronische melkmeter op een hoogte van 1.80 tot 2 m plaatsen. Het overzicht en de bediening zijn dan goed.
- Bekabeling en diverse slangen kunnen worden weggewerkt in roestvaststalen kabinetten. Dit vergemakkelijkt het schoonmaken van de stal. Bovendien geeft het een nette en schone indruk.
- In sommige gevallen de melkleidingen en de daarbij behorende apparatuur buiten de melkstal in een aparte kelder onder de melkstanden plaatsen.

Capaciteiten

Het melken is een vrij routinematige bezigheid. Toch vraagt het voortdurend de aandacht van de melker. Inclusief het schoonmaken van de melkstal moet het melken dan ook binnen anderhalf tot twee uur gedaan zijn. Wanneer het melken langer duurt, neemt de kans op concentratieverlies toe. De capaciteit van een melkstal wordt door veel factoren beïnvloed. Een taai melkende koe heeft een lange machine-melktijd en verlaagt daarmee de capaciteit. Ook de tijd die de veehouder nodig heeft voor het voorbehandelen, het aansluiten, het afnemen en het eventueel dippen of sprayen is bepalend voor de capaciteit. U kunt de capaciteit verhogen door:

- Het aantal standen uit te breiden. Bijvoorbeeld door het toepassen van een 50°- 60° stal, waardoor in dezelfde ruimte meer standen kunnen worden geplaatst.
- De melkstal te automatiseren. Afneemapparatuur of het automatisch bedienen van het hekwerk zijn hier voorbeelden van.
- Toepassen van een snelwisselsysteem. Dit geeft een capaciteitswinst van circa 10 %.
- Het creëren van een aparte wachtruimte. Om vlot en rustig te kunnen melken is het van belang dat de koeien goed de melkstal binnenkomen. De situering van de melkstal is hierbij belangrijk. Het melken verloopt vlot als de koeien recht de melkstal in kunnen lopen. Door achter de melkstal een aparte wachtruimte met eventueel een opdrijfhek te maken verloopt het binnenkomen van koeien veel vlotter. Een aparte wachtruimte is met name voor grote bedrijven interessant. Door geleide hekken in een V-vorm achter de melkstal te plaatsen kunnen de koeien niet dwars voor de toegang van de melkstal gaan staan.

Tot slot

Besteed de nodige zorg aan de inrichting van de melkstal. Een goed ingerichte en veilige melkstal bevordert het werkplezier en vermindert de kans op fouten. Op deze manier kan ook de melkstal een positieve bijdrage leveren aan een goede melkwaliteit.

